

УДК 636.7/8.09:616.99-085

ЛІКУВАННЯ БЕЗПРИТУЛЬНИХ СОБАК ТА КОТІВ ЗА СПОНТАННОГО ДИПЛІДІОЗУ**ПРИХОДЬКО Ю. О., д. вет. н.**
ПОНОМАРЕНКО В. Я., к. вет. н.
ЛАПТІЙ О. П., аспірантХарківська державна зооветеринарна
академія, м. Харків
laptiy_lp@mail.ru

За результатами вивчення ефективності лікування безпритульних собак та котів, хворих на спонтанний дипілідіоз, препаратами “Прател”, “Профендер”, “Празицид-комплекс”, “Енвайр”, “Elitzoо”, показали 85-100 % естенсефективність та 87-100 % інтенсефективність.

Ключові слова: собаки, коти, дипілідіоз, “Прател”, “Профендер”, “Празицид-комплекс”, “Енвайр”, “Elitzoо”, “Пресорб”, “Катозал”, “Дивопрайд”.

Актуальність проблеми. Дипілідіоз собак та котів зареєстрований повсюди, як у кімнатних так і у безпритульних тварин. Збудник дипілідіозу може заражати як здорову тварину, так й людину. Ця проблема постійно спонукає фармацевтичну промисловість до розробки нових, ефективніших антгельмінтиків широкого спектру дії, з метою лікування дипілідіозу та інших гельмінтозів. Тому виникає постійна необхідність дослідження їх ефективності [2, 4, 5].

Мета досліджень – встановити ефективність лікування безпритульних собак та котів за спонтанного дипілідіозу, в умовах КП “Центр поводження з тваринами”, міста Харків, препаратами “Прател”, “Профендер” “Празицид-комплекс”, “Енвайр”, “Elitzoо” з курсами дезінтоксикації та імунологічним стимулюванням хворих тварин.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводили протягом 2015-2016 років. Тварини, які надходили до Комунального підприємства були безпородними або метисами, статевозрілі, віком від 1 до 6 років. За результатами гельмінтокопроовоскопічних досліджень фекалій був підтверджений діагноз на дипілідіоз у 47 собак та 46 котів. З цих тварин були сформовані дослідні групи собак, по 10 у кожній та одна контрольна – 7 голів. Чотири дослідні групи котів, по 10 у кожній, одна контрольна – 6 тварин. Тварин годували сухим кормом “Чотири лапи”, забезпечували вільний доступ до води.

Були використані препарати виробництва “Bayer” (Німеччина), “Апі-Сан” (Росія), PFIZER (США), “Галичфарм Артері-

ум” (Україна), новий препарат ТОВ “Продукт” міста Харків. (Україна) у вигляді комбінованих spot-on – крапель та таблеток. Вибір схеми лікування спонтанно інвазованих тварин було здійснено згідно з настановами запропонованими розробником цих препаратів.

Препарати рекомендовані для лікування м'ясоїдних, уражених *Toxocara canis*, *Toxascaris leonine*, *Ancylostoma caninum*, *Uncinaria stenocephala*, *Trichocephalus vulpis*, *Sarcoptes canis*, *Otodectes cynotis*, *Stenocephalides canis*, *Linognathus setosus*, *Trichodectes canis*, *Dirofilaria spp.*, *Dipylidium caninum*, *Taenia spp.*, *Diphyllobotrium latum*.

Собакам першої групи застосовували пероральні таблетки “Прател” (1 таблетка містить діючої речовини [ДР] – пірантела ембоната – 144 мг та празиквантела – 50 мг), у дозі 5 мг/кг маси тіла.

Котів першої групи обробляли препаратом “Профендер” spot-on (діюча речовина [ДР] – емодепсид – 21,43 мг та празиквантел – 85,75 мг у 1 мл розчину), на непошкоджену поверхню шкіри одноразово.

Собак та котів другої групи обробляли препаратом “Празицид – комплекс” spot-on (ДР – івермектин – 25 мг, празиквантел – 102 мг, левомізол – 20 мг, димедрол – 10 мг) одноразово у дозі 2,5 мл на 10 – 20 кг маси тіла.

Собакам та котам третьої групи застосовували препарат “Енвайр” у формі таблеток [ДР] – празиквантел – 50 мг, пірантелу памоат (ембонат) – 144 мг, фебантел – 150 мг, наповнювач та ароматизатор К – 650 мг) у дозі 43 мг на кг маси тіла.

Собак та котів четвертої групи лікували комплексним препаратом у вигляді крапель, шляхом нанесення на непошкоджену шкіру “Elitsoo” (ДР – селамектин – 5 %, празиквантел – 8 %), у дозі 0,1 мл на кг маси тіла.

Собаки та коти контрольних груп, препаратів не отримували.

Одночасно проводили дезінтоксикацію та імунологічне стимулювання усіх дослідних тварин. Тваринам усіх дослідних груп застосовували “Пресорб” (у дозі 1000 мг/кг 1 раз на добу (в період годування) протягом 5 діб). 100 г препарату має діючої речовини – гідрогель метил кремнієвої кислоти 70 г. Цей адсорбент у шлунково-кишковому каналі зв’язує та виводить із організму ендо- та екзотоксини речовини різної природи, включаючи бактерії та їх токсини, антигени, харчові алергени, лікарські засоби, солі важких металів.

Усім дослідним тваринам ін’єктували імунomodулятор “Катозал” у дозі: собакам – 2 см³, котам – 1 см³, підшкірно, один раз на добу протягом 5 діб.

З метою збалансування та покращення мікробіоценозу шлунково-кишкового каналу у котів та собак при порушенні його функціонального стану, одночасно, призначали пробіотик “Дивопрайд” – препарат, який містить комплекс бактерій-еубіотиків (біфідобактерії, лактобацили, стрептококи), які виділені від здорових тварин, та інтерферонів. Собакам задавали 2 таблетки, котам 1 таблетка 2 рази на добу протягом 5 діб.

Ефективність лікування оцінювали шляхом клініко-паразитологічного обстеження собак та котів на 5–7 добу після лікування. Копроскопічні дослідження здійснювали за методами гельмінтоскопії та флотації, з метою виявлення члеників та коконів збуднику.

Результати та їх обговорення. Встановлено ефективність використання препаратів для лікування собак та котів, хворих на спонтанний дипілідіоз.

У першій групі собак, за призначення препарату “Прател”, а також додаткових препаратів у вказаних дозах і схемі, на 5-у і 7-у доби після лікування у однієї собаки зареєстровано пригнічення, підвищення температури. За результатами копроскопічного дослідження на 5-у і 7-у доби після лікування у цієї ж тварини

знайдено два членики дипілідій в пробі фекалій (ЕЕ – 90 %, ІЕ – 92 %).

У тварин другої групи, за призначення “Празицид – комплексу” та додаткових препаратів, на 5-у і 7-у доби після лікування клінічні показники всіх дослідних собак були в межах фізіологічної норми. За результатами копроскопічного дослідження тварин на 5-у і 7-у доби після лікування члеників дипілідій не знайдено (ЕЕ та ІЕ – 100 %).

У собак третьої групи, за призначення таблеток “Енвайр” у вказаних дозах, на 5-у добу після лікування в однієї тварини зареєстровано пригнічення, підвищення температури. Під час дослідження на 7-у добу клінічні показники всіх дослідних тварин були в межах фізіологічної норми. За результатами копроскопічного дослідження тварин на 5-у і 7-у доби після лікування члеників та стробіл дипілідій не знайдено (ЕЕ та ІЕ – 100 %).

У собак четвертої групи, за призначення дослідного препарату “Elitsoo” у вигляді крапель на шкіру, на 5-у і 7-у доби після лікування клінічні показники всіх дослідних собак були в межах фізіологічної норми. За результатами копроскопічного обстеження тварин на 5-у і 7-у доби після лікування члеників та стробіл дипілідій не знайдено (ЕЕ та ІЕ – 100%).

При використанні вищенаведених препаратів котам за вказаними схемами отримані наступні результати. У тварин першої групи, за застосування препарату “Профендер” spot-on, на 5-у і 7-у доби після лікування, клінічні показники всіх дослідних котів були в межах фізіологічної норми, тварини знаходились в задовільному стані. Побічної дії препаратів не відмічено. За результатами копроскопічного обстеження тварин на 5-у і 7-у доби після лікування члеників дипілідій не знайдено (ЕЕ та ІЕ – 100 %).

У котів другої групи, за призначенням препарату “Празицид-комплекс”, на 5-у і 7-у доби, клінічні показники всіх дослідних котів були в межах фізіологічної норми, побічна дія препарату не відмічена. За результатами копроскопічного дослідження тварин на 5-у і 7-у доби після лікування члеників дипілідій не знайдено (ЕЕ та ІЕ – 100 %).

Котам третьої групи застосовували препа-

рат “Енвайр” у вказаних дозах і схемі. На 5-у добу після лікування у двох котів зареєстровано пригнічення, підвищення температури. Під час дослідження на 7-у добу клінічні показники всіх дослідних тварин були в межах фізіологічної норми. За результатами копроскопічного дослідження у двох котів знайдено по 2 членики дипілідій (ЕЕ – 80 % та ІЕ – 82 %).

У котів четвертої групи, за призначенням дослідного препарату “Elitzoo”, в указаних

дозах і схемі, на 5-у і 7-у доби клінічні показники всіх дослідних тварин були в межах фізіологічної норми. За результатами копроскопічного дослідження тварин на 5-у і 7-у доби після лікування члеників та стробіл дипілідій не знайдено (ЕЕ та ІЕ – 100 %).

У собак і котів двох контрольних груп протягом досліду постійно виділяли по 2–4 членики у пробі.

Результати дослідження наведені у таблиці.

Таблиця. Показники ефективності антигельмінтних препаратів для лікування собак та котів за спонтанного дипілідіозу

№ груп	Кількість тварин у групі	ЕІ, %		П, кількість яєць у полі зору (×1000)		ЕЕ, %	ІЕ, %
		до лікування	після лікування	до лікування	після лікування		
собаки							
1	10	100	10	3 – 11	2	90	92
2	10	100	-	3 – 9	-	100	100
3	10	100	10	2 – 5	-	90	90
4	10	100	-	2 - 4	-	100	100
5	7	100	100	2 – 4	2 – 4		-
коти							
1	10	100	-	3-7	-	100	100
2	10	100	-	3 - 8	-	100	100
3	10	100	15	2 - 12	2	80	87
4	10	100	-	2-6	-	100	100
5	6	100	100	2-5	2-5	-	-

Висновки.

1. Препарат “Прател”, у дозі 5 мг/кг маси тіла, з одночасним використанням дезінтоксикації та імунологічного стимулювання дослідних тварин, за лікування собак, хворих на дипілідіоз, мав 90 % естенсефективність та 92 % інтенсефективність. Препарат “Празицид”, за аналогічних умов – 100 % ЕЕ та ІЕ.

2. Лікування собак, хворих на дипілідіоз, препаратом “Енвайр” за вказаною схемою, склав 100 % ЕЕ та ІЕ.

3. Ефективність препарату “Elitzoo”, у ви-

гляді крапель на шкіру, склала 100 % ЕЕ та ІЕ.

4. Лікування котів, хворих на дипілідіоз, препаратом “Профендер” spot-on, за вказаною схемою, мало 100 % ЕЕ та ІЕ. За застосування препарату “Празицид – комплекс” отримано 100 % ЕЕ та ІЕ.

5. Лікуванням котів, хворих на дипілідіоз, препаратом “Енвайр” за вказаною схемою, склала 80 % ЕЕ та 82 % ІЕ.

6. Лікуванням котів, хворих на дипілідіоз, препаратом “Elitzoo” у вигляді крапель на шкіру, мало 100 % ЕЕ та ІЕ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аверинкова М. Г. Гельминтозы, арахно-энтомозы кошек и собак и их терапия с применением нового комплексного препарата "Празицид-комплекс" / М. Г. Аверинкова, С. Б. Шевелуха // Ветеринар. 2008. – № 4. – С. 19.
2. Архипов И. А. Эффективность препарата Празид в борьбе с гельминтозами плотоядных / И. А. Архипов // Ветеринарная патология. 2006. – № 3. – С. 155 – 159.
3. Архипов И. А. Распространение гельминтозов кошек в России и их терапия с применением антгельминтного лекарственного средства Профендер производства фирмы "Байер" / И. А. Архипов, А. В. Зубов, В. Е. Абрамов, Н. В. Тиханова // Ветеринар. 2007. – № 2. – С. 12 – 15.
4. Зверев А. А. Эффективность нового препарата "Барс спотон" при экто- и эндопаразитах кошек и собак / А. А. Зверев, С. А. Шемякова, В. Ю. Абрамов // Ветеринар. 2008. – № 4. – С. 5.
5. Краль Р. Эффективность таблеток Прател при дегельминтизации собак и кошек / Р. Краль, В. Симчин, Т. Грчар // Ветеринарна медицина України. – 1999. – № 4. – С. 9.
6. Смирнов А. А. Спектр противопаразитарного действия "Празицид комплекса" при основных гельминтозах и арахноэнтомозах собак / А. А. Смирнов, И. А. Архипов, А. В. Зубов [и др.] // Ветеринар. 2009. – № 2. – С. 46–47.
7. Хомяк В. В. Эффективность применения препарата Энвайр при смешанных гельминтозах мелких домашних животных / В. В. Хомяк, Н. П. Кружель // Здоров'я дрібних тварин. 2009. – № 2. – С. 10 – 13.
8. Altreuther G. Оценка эффективности и безопасности препарата Профендер (эмодепсид / празиквантел) в реальных условиях / J. Buch, S. D. Charles, W. L. Davis, K. J. Krieger, I. Radeloff // Jurnal of Small Practice. Российское издание. – Июль 2012. – Т. 3. – № 4. – С. 42 – 43.

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ РАЗЛИЧНЫХ СХЕМ ЛЕЧЕНИЯ БРОДЯЧИХ СОБАК И КОТОВ ПРИ СПОНТАННОМ ДИПИЛИДИОЗЕ

Приходько Ю.О., Пономаренко В.Я., Лаптий Е.П..

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков.

В результате изучения эффективности различных схем лечения бродячих собак и кошек при спонтанном дипилидиозе в условиях КП "Центр обращения с животными", г. Харьков 100% эффективность при применении собакам имели следующие препараты: "Празицид-комплекс" и "Elitoo"; у кошек - "Профендер", "Празицид-комплекс", и "Elitoo".

Ключевые слова: *собаки, коты, дипилидиоз, "Прател", "Профендер", "Празицид-комплекс", "Энвайр", "Elitoo", "Пресорб", "Катозал", "Дивонпрайд".*

COMPARATIVE EVALUATION OF DIFFERENT SPONTANEOUS DIPILIDIOSIS TREATMENT REGIMENS EFFICACY FOR STRAY DOGS AND CATS

Yu. Prikhodko, V. Ponomarenko, O. Laptiy

Kharkiv state zooveterinary academy, Kharkiv

Parasitic diseases of dogs and cats were everywhere, both among hunting, decorative, room dogs and especially, homeless animals.

A wide range of anti-parasitic drugs necessitates studies of their effectiveness.

The objective of the study were to analyzed the effectiveness of various treatment regimens. Primarily designed anti-parasitic combined "Elitoo" drug. Active ingredient are praziquantel and selamectin .

The study was conducted during 2015-2016, took the seasonality of the disease. It were treated 47 dogs and 46 cats, which according to the results of coproscopic studies the dipilidiosis diagnosis was confirmed. Experimental groups were formed for further treatment. Among dogs were formed four groups with 10 dogs in each and one group with 7 dogs for control. Among cats were formed four groups with 10 cats in each and one group

with 6 cats for control. All animals the dry food were given and free access to water were provided.

The dogs and cats of first group with the spot-on "Profender" (active substance [AS] – emodepside – of 21.43 mg and praziquantel – of 85.75 mg) drug to intact skin surface were once applied.

The dogs and cats of second group with the drug "Prazitsid – complex" spot-on (AS – ivermectin 25 mg, praziquantel – 102 mg, levamisol 20 mg, diphenhydramine hydrochloride 10 mg) were once applied.

For dogs and cats of third group a combination of "Stronghold" (AS – selamectin – 120 mg) drops for external use "Envir" (AS – praziquantel – 50mg, pyrantel pamoate (embonate) – 144 mg, febantel 150 mg) drugs in a tablets form were used.

For animals of fourth group a new integrated product in the insectoacaricidic drops form to intact skin "Elitzoo" (AS – selamectin – 5 %, praziquantel – 8 %) were applied. The treatmental effect of the "Elitzoo" drops for *Toxocara canis*, *Toxascaris leonine*, *Ancylostoma caninum*, *Uncinaria stenocephala*, *Trichocephalus vulpis*, *Scabiei canis*, *Otodectes cynotis*, *Ctenocephalides canis*, *Linognatus setosus*, *Trichodectes canis*, *Dirofilaria spp.*, *Dipylidium caninum*, *Taenia spp.*, *Diphyllobotrium latum* has been proven.

Animals of the fifth group were control, the drugs had not received for them.

At the same time all experimental animals immunological stimulation were conducted.

According to the study results effectiveness of different treatment regimens of stray dogs and cats with spontaneous dipilidiosis in terms of Kharkov "Center of treatment of animals" the 100% efficiency for dogs treatment had the following preparations: "Prazitsid-complex" and "Elitzoo", for cats treatment – "Profender", "Prazitsid-complex", and "Elitzoo".

New insectoacaricides "Elitzoo" spot-on drops are effective and economical for dipilidiosis and siphonoptera treatment.

Key words: dipilidiosis, dogs, cats, "Profender", "Prazitsid-complex", "Elitzoo", "Envir", "Stronghold".
